

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenčaj po poštnih, ter velja po pošti prejemam za avstro-ugarske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 18 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 20 kr. za četr leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštinska iznaka. — Za gospodu učitelje na ljudskih šolah in za alijske velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano se četr leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemam za četr leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopno peti-vrste 5 kr., če se enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se svone trankarati. — Hukopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledeška stolba“. Opravništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznania, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“.

London 29. marca. Kraljica je sprejela ostavko (demisijo) lorda Derbyja, katero je ta vložil zarad tega, ker se je rezerva sklicala. On ostane v uradu tako dolgo, da se njegov naslednik imenuje. — Obema zbornicama angleškega parlamenta je vlada naznanila, da so rezerve sklicane. Dotična poslanica angleške kraljice bode parlamentu došla v ponedeljek.

London 28. marca. V spodnej zbornici je angleška vlada poročila, da ruska vlada v svojem včerajnjem odgovoru ostaje glede predloženja mirovnega dogovora pri svojej prejšnje izjavi. — V zgorenjej zbornici je lord Beaconsfield poročil, da je lord Derby odpovedal se ministerstvu, ker je rezerva sklicana.

Rim 28. marca. Papež je izdal alocijo, v katerej naglaša žalostno stanje papežkega stola, ki, nasilno oropan svoje svetovne oblasti, nema polne svobodne in neodvisne porabe svoje moči. Papež zahtjuje slovesno, da bode vse skrbi obračal v to, da varuje pravice cerkvene.

Naši državni poslanci.

Z Dolenjskega [Izv. dop.]

Z veseljem smo čitali v vašem listu govor slovenskih poslancev dr. Vošnjaka in Viljema Pfeifera. Od prvega smo uže vajeni brati, da pri vsakej priliki zavzdignejno glas za narodne naše pravice; od druga, od Pfeifera, nas pa tako krepka in resniča beseda, kakor jo je zadnjič govoril v državnem zboru o naših okrajnih

glavarstvih, tem bolj veseli, ker je g. Pfeifer ravno izvoljenec našega dolenskega kota slovenske Krajine.

Kako močno je g. Pfeifer s svojim govorom o okrajnih glavarstvih na Kranjskem (priobčenem v št. 67. in 68. „Slovenskega Naroda“) pravo zadel, v osir dregnil, to je dokazal ravno tako dolg kakor neumen dopis iz Krškega v „L. Tagbl.“ — „Resnica v oči kolje“ — ta pregovor se more rabiti kot ves odgovor na ono zabavljanje — zadega krškega dopisnika, kateri baš s tem, da podobne dopise za „Tagbl.“ kuje in slabe dovtipe v „Tagbl.“ prežekuje, dokazuje, kako je Pfeifer prav imel, če je o njemu podotnih ljudeh reklo, da nemajo nobenega pravega duševnega dela.

Na govor dr. Vošnjakov se je bil pa oglasil lisjak Dežman sam in ga dementirati poskušal. Tudi nesramno besedovanje tega političnega starega grešnika, renegata ali uskoka Dežmana, smo v „Tagbl.“ čitati slučajno priliko imeli, in zanimalo (da si ne veselilo) nas je to branje tem več, ker je tudi Dežman — žalibog! — voljen na Dolenjskem.

Dežmana in njegove stavke pobijati bi se pač reklo, vodo v Savo nositi. Polemizirati je mogoče s protivnim a politično poštenim človekom, to pa Dežman nij. Dežman je navaden strankarski izdajalec, Iškarijot svoje narodnosti. Njemu trideset srebrnikov izdajnine, a ne poštene besede! Razumej, kdor moreš, kako je človeškemu človeku, kateri je polnoleten pisal enkrat svoj sloveči članek „Slava Slavjanom“, zdaj, v tej velikej dobi vzdiganja našega Slavjanstva, kako je — pravim — poštenu človeku Slavjanu mogoče, tako nesramno v službi tujstva

svojej narodnosti in njenej stranki brce dati, kakor je to storil Dežman-transfuga? Razumljivo je še, če Nemec, pri nas naseljen, tira nemško politiko mej nami, saj dela za razširjenje svoje narodnosti. Razumljivo je, ako navadni neuki meščanski boter štacunár ali šivankar, ki nekoliko nemških besedij lomi in si v tujem bolj dopada nego v domačem, s tujem potegne, — on je baš revež na duhu. Kako pa more omikan človek, ki se je svoje narodnosti uže tako zavedal kot Dežman, ki pozna lepoto rodnega si jezika, službovati protivnikom njegovim, to je dobremu človeku nerazumljivo.

Tačas, ko je Dežman kandidiral, delal se je volilcem za Slovence, delal se kakor da ne bi bil protivnik jezika našega, obetal, da bode nam Dolenjem železnico dobili. S tem je marskaterega ujet. Zdaj kaže v dejanju kak mož je! Ust ne odpre leto in dan! Le tačas, kadar iz naše dežele kaka pravična pričožba pride, vzdigne svoje izdajalske kosti in govori, da vse te pritožbe so ničeve, — kakor da bi se nam prav dobro godilo! Za železnico in druge obete se še nikoli zmenil nij?

Iz državnega zборa.

Z Dunaja 28. marca. [Izv. dop.]

V malo dneh, koncem tega meseca, počeče začasni obrok, do katerega sta naš in ugarski državni zbor nagodbo bila podaljšala. Ker se v tem času nagodba še nij sklenila, predložila je vlada postavo za daljno podaljšanje na dva meseca, do konca maja. Državni zbor je, nad čemer nij bilo dvomiti, postavo z veliko večino sprejal, a ne brez debate. Za postavo je govoril grof Koronini iz Gorice, ki je celo zgodovino Avstrije prednašal in svoje

Listek.

O razvoji človeškega dela.

(Nedeljsko predavanje gosp. Karla Križmana v Ljublj. čitalnici)

Govoreč o denašnjem svojem predmetu, ne budem razpravljal onih vzvišenih idej, s katerimi so se bavili največji duhovi vseh časov in narodov, idej, katere so blažile srce in um starodavnim Grkom in Rimljani, in po katerih hrepene vsi omikani ljudje. Moje predavanje se bode sukalo okolo vprašanj, katera se zdé velikim zelo navadna; vprašanja, o katerih marsikdo sodi: „to je vse materialistično, to tare duh, ga odtegne idealizmu in všeče v prozaično mišljenje.“

Resnično je to. Premišljevanje o „človeškem delu in njegovem razvoju“ je res bolj materialistično, in cika na vsakdanjost, in idealisti o tem ničesa slišati nečemo. S tem zanikanjem pa se ta vprašanja ne dadé iz-

riniti iz sveta, marveč v našem času zadobivajo vedno večjo in večjo veljavno, in ne zdi se mi pretirano, ako Buckley piše: vse, kar je človek dosegel, dosegel je s svojim delom. Razen tega pa ima to premišljevanje tudi vzvišeni pomen, ker ono nam predocuje velikansko borbo človeškega rodu s protivnimi naravnimi elementi, ono nam kaže, kako se je človek vse svoje žive dni trudil na zemlji, kako se je mučil in kako je v potu svojega obraza jedel svoj vsakdanji kruh.

Nadejati se smem torej vsled tega, da je stvar sama vredna obče pozornosti.

Človeško telo je sestavljeno iz več posameznih organov ali delov, katerih vsak ima svoj poseben posel. Primerno delovanje organov človeškega telesa je življenje. Pri tem delovanji pa vsak organ izgubi svojo tvarino, katero je treba nadomestiti iz naravnih stvari.

Nadalje mora človek svoje telo varovati napram mrazu in vremenu; on se mora, ker je po naravi najslabeje oborožen z orožjem,

braniti pred zverino in svojimi sovrtinci. Pridobljeno hrano in orodje, katero je za večkratno porabo pripravljeno, je tudi treba varovati pred vnanjimi elementi.

Tako je po vseh svojih potrebah človek navezan na vnanje stvari, katere pa v prvotnem stanju ne ugajajo vsem tem potrebam. Nekatere so sicer zato sposobne; nekatere zopet ne. Banane, oranže, divjad in druge živali dajejo hrano človeku, za druge potrebe pa si mora človek še le pripraviti stvari, mora jih obdelavati, to je v tako stanju pripraviti, v katerem služijo njegovim potrebam.

Ta dejanja, s katerimi človek naravne stvari dela sposobne, da ugajajo njegovim potrebam, imenujemo delo.

Človeško delo po tem takem nij prvoten pojmom; temveč moramo v njem ločiti tri elemente. Prvič moraličnega; energija ali vstrajnost je pogoj vsakemu dejanju, njegov bitveni del. Drugič moramo ločiti intelektualno stran, ker pri vsakem delu mora človek ve-

misli tako obširno razvijal, da so mnogi trdili, ka je to govor ministerskega kandidata. Grof Koronini je, in to mora vsak priznati, skoz in skoz poštenjak, sicer pa za državnika prepočeten in prevelik idealist. Proti postavi sta potem še govorila dunajski demokrat Steudel, ki je zahteval personalno unijo, in slovenski poslanec dr. Vošnjak, kateri je dokazal, da je ustavoverna stranka zakrivila ves nered v državi. Dualističen sistem se mora odpraviti. Petnajst milijonov avstrijskih Slovanov zahteva odločno, da se tudi njim daje popolna narodna ravnopravnost. Vlada in ustavoverna stranka tukaj, Tisza in njegovi pajdaši onstran Litave naj se odmaknejo, in delo, katerega ne morejo dognati, naj prepuste drugim možem, itd. (Celi govor prinesemo po stenografskih poročilih. Ur.)

Nikdo ne verjame, da bi se razprave z Ogersko v dveh mesecih dograle, potem vendar družega ne ostane, nego da se začasna nagodba na podlagi dozdanje vsaj na dve ali tri leta sklene. Brž, ko se to zgodi, odstopi definitivno tukajšnje ministerstvo, in prevzame, kakor se za gotovo trdi, grof Potocki se stavbo novega avstrijskega ministerstva.

Proti cislejtanskemu kmetijskemu ministerstvu

je v državnem zboru 18. t. m. govoril poslanec Schönerer prav resnične besede. Rekel je: „Slabe strani v centralnem vodstvu tega ministerstva so sploh znane. Zdaj kakor prej so birokratje, diletantje in nestrokovnjaki v prvej vrsti odločujoci in prav dobro pomagajo ljudstvo pačiti z dozdanju sistema državnih subvencij, ki niso nič druga, nego podpiranja poskusov, ki jih delajo sanjači, ki pa ne morejo posrečiti se . . . Ker je dalje pospeševanje poljedelstva večjidel deželna stvar, morala bi se prepustiti deželam in kraljestvom, torej je pri nas kmetijsko ministerstvo popolnem nepotrebno in bi se njegovo delo lehko mej druga ministerstva razdelilo, kar bi ceneje bilo. Ali mar naj pri nas zarad tega mesto poljedelskega ministra ostane, da semore kak rojak-minister nastaviti ali da kak srodnik tedanjega ministerskega predsednika vplivno mesto doseže? (Gibanje.) To točko sem omenil, ker je v Avstriji navada, da pri oblastnijah na jednem in istem kraju, na pr. pri kacem okrajnem sodišči ali

deti, kaj hoče sè svojim delom doseči; on mora poznati stvari, katere obdeluje, in njih lastnosti; on mora vedeti, kako mu bodo njegovi pridelki koristili. Končno pa pride v poštov tudi mehanična moč, brez katere delo sploh nij mogoče. Skoraj bi dejal, da je mehanična moč glavni faktor pri delu; saj človek z delom družega ne storii, nego posamezne stvari drugo z drugo združuje, ali pa jih ločeva; z eno tvarino vpliva na drugo, s tem pri objektih svojega dela paralizira one splošne lastnosti, katerih ne potrebuje, ostale pa uporablja v svoj prid.

To so elementi človeškega dela; in njegova zgodovina naravsko mora deliti se — v zgodovino razvoja teh posameznih elementov. Vendar pa ne smemo pozabiti, da so se ti elementi ob enem razvijali, da se to nij vršilo na ta način, da bi bil človek napredoval v inteligencijski in eneržiji, fizična moč pa bi bila ostala v prvotnem stanju; marveč je ra-

pri davkariji služeče osobe ne smajo srodnosti biti si in vključ uradovati; in ker slab izgledi dobre hravi pačijo, mislim, da bi se bilo tudi pri ministerškem svetu tega načela držati.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 29. marca

Iz Dunaja, Berlina in iz Pariza oficijalni časniki potrjujejo, da imi general Ignatijev, ki je zdaj na Dunaju, neizmerno važno misijo, pridobiti Avstrijo za Rusijo in odviniti jo od Anglije. Upa se, da bodo srečo imel, čeprav Magjari zopet vse žile natezajo, da bi našo monarhijo pripregli v nesrečno zvezo z Angleži in v vojno z Rusijo. Vse avstrijsko slovensko časopisje Ignatievega prizadevanje z veliko simpatijo spremlja.

V gospodskej zbornici državnega zabora je v budgetnej debati govoril 28. t. m. Leo Thun in rekel, da se bližajo naše finance bankrotu. Finančni minister je svaril, naj se finančno stanje ne sodi presangvinično, ker s samim hranjevanjem se ne more ravnavajte v budgetu narediti, temuč se morajo tudi dohodki povišati. Vlada dosega ta cilj in ga bodo tudi dosegla, ako ne bodo prisiljena za brambo veljave države novih žrtev nakladati. In celo še v tem slučaju nij o bankrotu govoriti (dejal je fin. minister).

Vniranje države.

Iz Carigrada poročajo "Times" o shodu ruskega velikega kneza Nikolaja s sultonom, da je sultan sprejel ga jako prijazno in mu rekel, naj bodo prepričani, da je zdaj dober prijatelj, da želi le miru s svojim sedom ruskim carjem. Osman paša in general Skobelev sta si pri tej priliki v roke segla.

Angleške "Daily News" pravijo: Rusija ne žali nobenega angleškega interesa; niti car niti ruska vojska ne želi vojne z Anglijo in vse bi se moglo v jednej urri prijaznega pogovora poravnati, ko ne bi neka zasepljena stranka na Angleškem tiščala na vojsko.

Mej tem pa so Angličani uže svojo rezervno vojsko sklicali, miroljubni minister Derby je padel, v Ameriki konje kujujejo, v Indiji se vojaki nabirajo, vladno časopisje bujska — moment je jako kritičen, ohranjenje miru je zopet negotovo videti.

Dopisi.

Iz Gorice 27. marca. [Izv. dopis.] Tabor, oziroma javni shod političnega slovenskega društva "Sloga" v Kviškem, na katerem bi imeli podpisati prebivalci desnega brega Soče adreso do Nj. V. cesarja, v kateri

stoča inteligencija tudi našla nove fizične moči, te so pomagale inteligenciji razširjati svoje kroge, vsaka njihova pridobitev pa je množila človeško eneržijo; tako so se posamezni elementi podpirali v svojem razvoju.

Predno pa govorim o razvoji teh elementov, moram čestito gospodo opozoriti na en samostalen moment, ki je bil največje važnosti za razvoj človeškega rodu, to je naelitev dela in njegovo združevanje (Arbeitsteilung und Arbeitsvereinigung).

V prvotnem stanju si je človek, oziroma posamezno gospodarstvo, potrebe z lastnimi izdelki pokrival. Vsak gospodar je vse, kar je potreboval, sam izdelal; a ti izdelki so bili zelo primitivni, okorni, in so le za silo zadostovali; kajti, človek, kateri se bavi z raznimi rečmi, le bolj na pol vsako reč naredi. Saj nemajo vsi ljudje enakih zmožnostij, to si je lehko misliti, da so se v družinah, katere so imele več udov, bodo si enakoprav-

izjavljajo Slovenci na desnem bregu Soče svojo državno zvestobo in iskreno vdanost najvišemu prestolu avstrijskemu, bil je vsled izvenredno slabega vremena odložen na prihodnjo nedeljo. Da bode bralcem "Slovenskega Naroda" znano, zakaj se ima poslati omenjena adresa do najvišega prestola, moram omeniti, da italijanski listi, izhajajoči onkraj meje, kar smo spravljajo mej naše Slovence in Furlane onkraj Soče, ki so Avstriji najbolj zvesti stražniki na njenej skrajnej meji proti Italiji, zelo vznemirjajočo vest, da se ima avstrijska Furlanija in sploh vse ozemlje na desnem bregu Soče priklopiti nenasiljivej Italiji. To je stvar, zarad katere se je pri vsem slabem vremenu in če prav je politično društvo "Sloga" odložilo shod na prihodnjo nedeljo, zbralo nad 2000 Avstriji zvestih Brijcev, in tudi iz drugih krajev, kakor iz Kobarida, Bovca itd. so došli vozovi naših rodoljubov in bodo zopet v nedeljo 31. marca došli, da slovesno pokažejo, da nečejo nič slišati o Italiji.

Našim Italijančičem nij to nikakor všeč, da odpotuje adresa z ogromnim brojem onih, katerih srca bijo za obstoj Avstrije, kajti to kaže, da, izvzemši par renegatskih kričačev, ne najdejo niti jednega onkraj Soče, da bi bil vnet za "Italijo unito ma non compiuto".

Opera v mestnem gledališču, kjer se sedaj predstavljajo Bellinijevi "I Puritani", je ne-navadno dobro obiskovana, da si je vstop 70 kr.; "prima donna" in "basso" žanjeta največje priznanje od občinstva.

Uže prve dni meseca januarja smo imeli popolnem spomladanske dneve, a sedaj konec marca nas je zopet zima obiskala, hribovje goriško je polno snega, pa i v našej Goriči, kdor je bolj rano vstal v ponedeljek jutro, videl je lepo belo odejo po strehah in ulicah.

V sredo minolega tedna po noči je zgorela tovarna za vinski kamen (kremor). Sreča, da je bila noč mirna in da nesrečni ogenj nij daleč okolo sebe razsajal, pač je pa tovarno in kar je bilo v njej upepelil. Sicer so židi prebrisani ljudje, in gospodar tovarne, kot sin Abrahama, zavaroval je vse do pičice ter v kratkem bomo videli na pogorišču novo tovarno za "kremor" (vinski kamen).

Kobarid je izgubil najboljšo učiteljsko moč, primorski učitelji pa vrlega soboritelja ter narod slovenski vnetega sina — izvrstnega pevca Carlija. Ta hagomila krije v ranjkem Carliju žrtev nenavadne pridnosti. Žalibog i mladej slovenskej lipi odpada veja za vejo in

nih, bodo si hlapcev ali sužnjev, dela, katera so se večkrat ponavljala, n. pr. klanje živine, izdelovanje obleke, voz in družega orodja, izročila enemu delavcu, kateri je je najbolje umel. Tako se je uže v družinah, katere so še vedno samo za-se producirale, uže delo delilo. Ko so ti delavci ustanovili nove družine, in z njimi nova gospodarstva, gotovo so ostali pri priljubljenem si poslovanju, ponudili so potem izdelke, katerih sami niso vseh potrebovali, onim, kateri enaci produktov niso imeli; in ker je tak producent boljše blago ceneje prodajal, so se vsi tega poprijeli, in delitev dela je polagoma dospela do denašnje stopinje.

V prvej dobi svojega obstanka narodi ne poznajo dosti te delitve; čim bolj pa razvijajo svoje moči, tem bolj se začenja v rodbinah deliti.

Najprvo so se ločila dela pridobitve in hišno poslovanje, katera so se na-

komaj eno, na veki zgubljeno blago srce, za mili slovenski narod vneto, pozabimo, uže se je nam batiti za drugo.

Domače stvari.

— (Volitve za ljubljanskim mestni zbor.) Narodni volilci se snidejo v ponedeljek večer ob sedmih v čitalnični dvorani, da postavijo kandidate za mestne občinske volitve in se dogovore o agitaciji. — Nemškutarji so uže predvčeranjem v kazini o tem govorili.

— (Znanstvena predavanja.) Kar kor uže poročano, govoriti jutri v nedeljo ob 11. uri do polu dne v ljubljanski čitalnici dr. Zarnik znanstveno predavanje na korist „narodne šole“ o novejšej zgodovini narodno zjednjene Italije. Upati je, da bodo: zanimiv predmet, več gornik in blag namen vstopnega dohodka privabili običinstva.

— (Kranjski novi deželnih načelnik) g. vitez Kalina se je baje na potu z Dunaja v Gradec prehodil, tako da zdaj bolan leži in pride še le jedva v sredi aprila v Ljubljano.

— (Nerazjasnjeno) je ostalo, kaj se je godilo s tistim možem, ki je bil 10. t. m. po noči pred slonovo hišo teško ranjen na tleh ležec najden. Mož je umrl v bolnici, ne da bi bil prej k zvesti prišel in kaj povedal, kdo ga je pobil. Sumi se, da je bil orepan, zato se preiskuje.

— (Na tukajšnjih učiteljiščih) se je letos 37 pripravnikom dovolilo štipendij, nekaterim po 100, nekaterim po 50 gld.; od lani pa uže uživa enakih podpor 44 kandidatov, katerim se je to uživanje še dalje pripustilo. Po 50 gld. štipendij se je podelilo tudi 10 kandidatinjam; 30 kandidatinj bode pa še letos dalje dobivalo lanskoto leta podljene štipendije.

— (Učiteljske službe) so razpisane: Pri sv. Barbari poleg Vurberga na ondotni dvorazrednici: podučiteljska služba s 440 (330) gld., stanovanjem in 80 gld. podpore iz lokalnih fondov, do 15. aprila na kr. š. sv. — Potem podučiteljska služba v Makolah (Maxau, 3 r.) s 440. (330 gld.) in stanovanjem ter 40 gld. iz kranj. šol. fonda, do 15. aprila.

— (Imenovanje.) G. Fr. Kuralt, učitelj na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole v Gorici, je imenovan za tajnika deželne gospodarske družbe v Zagrebu. O velikej noči uže otide na svoje novo mesto.

vadno prepuščala ženskemu spolu. Star kro-nist nam pripoveduje, da so dvorniki in sprem-ljevalci nagovarjali kralja Froto III., naj se oženi, da bode nevesta pošila in uredila nje-govo raztrgano perilo. Res lep posel za novo-ženjeno kraljico. In znan francoski pregor se glasi: „v onih srečnih časih, ko je kraljica Berta še šivala“. Dandenes se menda te vrste ljudje ne bavijo z enacimi opravili.

Potem se je jela produkcija sama deliti v posamezne stroke; in dandenes ga menda nij človeka, kateri za vse svoje potrebe sam skrbi.

Končno so se jela pa zopet v teh posameznih obrtnijskih strokah posamezna poslovanja deliti. Na Angleškem je na primer izde-lavanje ur razdeljeno v 105 posameznih poslovanj, katerih vsako poseben človek opravlja, oziroma nadzoruje, in njih ga v takih fabrikah delavca, ki bi znal vse dele jedne ure sam narediti. V nekaterih strokah je delo tako

— (Javni zbor slovenskega političnega društva „Sloga“) bude v nedeljo 31. marca v graščinskih prostorih v Kviškem ob 3. popoludne (glej dopis iz Gorice.) — Dne 7. aprila pa ima „Sloga“ enak shod v Kobaridu.

— (Za pogorelce v Klanci in Hujah) pri Kranji je daroval g. Peter Maidič 200 gld. Tudi bar. Mih. Cojz je dal deliti denar, lesa, slame in živeža mej pogorelce. Škode je 28.000 gld. Zavarovanih je bilo pa le 12.000.

— (Gozdni požar.) Pri Braslovčah je pogorelo pet oralov dobro obrastenega gozda.

Razne vesti.

* (Snežni plaz.) Iz Aussee ja se poroča, da je tam 23. marca snežni plaz veliko škodo naredil. Več dnij je šel sneg, potem je hitro prišel jug. Z gore se je zvali tak velikanski snežni plaz v dol, da je železnicu na 300 metrov daleč 15 metrov visoko zasul; najlepše drevje je lomila valeča se velikanska snežna kepa, kakor bi bili klinčki. Plaz snega se računi na pol milijona kubikmetrov. Železница je ustavljena.

Dunajska borza 29. marca			
(Izvirno telegrafirano naročilo.)			
Snötai drž. dolg v bankovcih	60	gld.	40
Snötai drž. dolg v sečbru	64	"	40
Zlata restna	71	"	80
1830 drž. posojilo	110	"	75
Akcija narodne banke	738	"	—
Kreditna akcija	221	"	75
London	122	"	10
Napoli	9	"	65
C. kr. oskrbi	5	"	74
Žrebco	107	"	25
Državne marke	60	"	15

Dve kociji,

čisto novi, še prav malo rabljeni, na pol pokriti, se prav v ceno prodajeta. — Ponudbo sprejema administracija „Slov. Naroda“.

Naznanilo.

Prva koroška mehan. predilnica

■ Trgu (Feldkirchen) na Koroškem, početkom tega leta v polnem delu, prede: predilno in kosminsko preje od št. 1—20 po naročiu prav po ceni, a prede in dela i proti plačilu, in sicer:

12 kr. za $\frac{1}{2}$ kilo (1 funt) kosminke preje od št. 1—20, in
20 kr. za $\frac{1}{2}$ kilo (1 funt) predilne preje od št. 1—20;

dalje je predilnica v zvezi s tkalnico, v katerej se izdeluje prav po ceni vse surovejše platneno blago (n pr. vreča za oglje in žito, nepremične štorije, platno za šatore, platno za jadra, plahte in domače platno).

■ Naročbe se brzo izvršujejo.

■ Trgu (Feldkirchen) meseca marca 1878.

razdeljeno, da bi človek skoraj dvomil, je li to pretiranje koristno ali ne. J. Mill nam pripoveduje, da je videl ključarja, kateri je uže deset let delal v fabriki, pa nij znal ključa narediti; revež je ves ta čas samo ključe pilih.

Primerna delitev dela uže s tem veliko koristi, da vsak človek lehko dobi svojim zmožnostim primerno poslovanje, in da se človek v enej stroki lažje in boljše izuri.

Delayčeva izurjenost pa je važen faktor pri vsakem poslovanju. A Smith pripoveduje o tem, da izurjen kovač, kateri navadno dela žrebije, napravi po 2300 žrebljev, kovač pa, kateri le včasi dela žrebije, 800—1000, tak pa, kateri jih še nikoli nij delal, komaj 2 do 300. Otroci, kateri pri šivankah delajo ušesa, izurijo se pri tem tako, da preotijo najtanjši las, in v to majheno luknico drugi las vdenejo.

(Dalje prih.)

Loterijske srečke.

V Trstu 23. marca: 44. 33. 17. 35. 51.
V Linci 23. marca: 55. 51. 2. 79. 35.
V Pragi 27. marca: 19. 69. 8. 89. 6.

Poljna, njivna in gozdna semena,

zanesljivo kaljiva, osobito seme orjaške pese, franc. večne detelje in raznih trav
po najnižjih cenah prodaje

Peter Lassnik,
trgovac in ekonom v Ljubljani,
v gl.-daliških ulicah št. 1.

Centralni bureau trstvu z blagom in pridelki!

tudi za pridelke gospodarstvene, obrtske, rudniške in gozdniške!

Nakupuje in prodaje se blago in deželni pridelki za prekup, zaloge za poskušnje in naročila, tudi se moglo takoj dajati vsakovrstne predplačte v gotovini; za kakov vačja podvzetja je na razpolaganju občino naloženega denarja, kateri se more prejemati gotovo in točno. Občina trgovska agentura za uvažanje in izvajanje z zastopstvem v naših in v tujih deželah ter sčasnim zvezami z vsemi večimi kraji za obrtstvo in s pristanišči vse Evrope: Leo Binder, Wien, Kärntner-Ring 1, & verl. Kärntnerstrasse 55, na Dunaju ustavljena od 1. 1. 1851).

Posebni oddelek človekoljubnemu zavodu

za uradnike

in

znamenjenja

v višje službe za obo spola.

Isčoče službe,

v trgovski, tehnični, gozdniški, kmetijski, kulturni, obrtski, umetniški, muzikalni, pverski, vednostni, učiteljski in odgojiteljski stroki — obeh spolov, v zadnjem tudi z znanjem jezikov, petja in muzike, priporočamo in oskrbujemo uže mnogo let s priznano solidnostjo in strokovnaštvom čestitim gospodom principalom, obrtnikom, zavodom, društvom, visokej gospodi in družinam, prav kakor že itd. v največjo zadovoljnost in brezplačno; pri tem ne gledamo, da se z denarijem okoristimo, nego to opravljamo zgoj iz človekoljubnih namenov ter žrtvujemo vse svoje moči, da dosežemo svojo humanno serho.

Leo Binder, (278—10)
glavni agent, lastnik in utemeljitelj tega človekoljubnega zavoda, (Wien, Stadt, verl. Kärntnerstrasse 55).

Devetletno bolezen v želodci, čutniško bol

odpravlja
pravi Hoffovi
sladni priredki.

Iz Marijine kopeli dobil je dne 16. junija 1877 e. kr. dvorni oskrbovalec g. Ivan Hoff v Berlinu, glavna zaloga in tovarna za Avstrijijo in Ogrsko na Dunaji, Graben, Bräunerstrasse 8, Pešta, Hütstrasse 10, pismo, katero se tako-le glasi: Po devetletnej bolezni v želodci zasledil sem naposlod v Vašem zdravilnem pivu od sladnega izvlečka pravo zdravilo, katero me je osvobodilo mučnih mojih bolij. Drisko sem izgubil, vročina je odjenjala, bolni jezik je zadobil zopet svojo navadno barvo. Na vsem se imam zahvaliti Vašemu odličnemu sladnemu izvlečku!

Peter Bräuer,
v Königswarthi.

Tudi Hoffova sladna zdravilna čokolada je prav lekovita, ona krepi čutnice in sladni prsnji bonboni preganajo kašelj po prehladu ter lajšajo celo pljučne bolezni.

V Ljubljani pri Gabr. Piccoli,
lekarna „pri angelju varhu“ na dunajskoj cesti.

Proti plači na mesečne obroke! Oljnobarvene podobe in oljnate slike,

kot: podobe svetnikov in genre-podobe, pokrajine, lovske slike in portrete v lepih zlatih okvirih
v vrednosti **od 20 gld.** za le **4 gld. na mesec**
nad 20 gld. **2 gld.**
Onim, ki ves kup precej plačajo v **gotovini**, se cena prično zniža.

Tudi klavirji, gosi, gitare in citre
se prodajajo proti zmernim plačam na obroke pri
(343—5)

Ivanu Giontiniju
v Ljubljani.

Javna zahvala

gospodu Franji Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu, izumitelju Wilhelmovega antiartritičnega antirevmatičnega kričistilnega čaja. Kri čistilen proti trganju in reumatizmu.

Ako stopam tu v javnost, storim zaradi tega, ker si štejem najprej v dolžnost, gospodu Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu, svojo najiskrenje zahvalo izrekati na uslugah, katere mi je učinil njega kri čistilen čaj v mojej bolestnej revmatičnej bolezni, a potler, da tudi druge, katerih bi se to strašno zlo lotilo, opozorim na ta izvrsten čaj. Nikakor ne morem popisati mučilnih bolečin, katere sem cela tri leta po svojih udih čutila, kadar koli se je vreme izpremenilo, in katerih me nij nobeden lek mogel ozdraviti, niti same žvepljene kopelji v Badnu poleg Dunaja. Cele dolge noči sem se obračala sem ter tija po postelji, a ni jsem mogla zatisniti ni očesa, jesti se mi nij zljubilo, zmirom slabše sem izgledala in pojemale so mi uže telesne moči. Ko sem pak 4 tedne pila gori imenovan čaj, nijsem samo bolečin bila popolnem prosta, nego sem še zdaj vsa zdrava, ko uže 6 tednov ne pijem nobednega čaja, vse moje telesno zdravje se je vrlo podravilo. Prepričana sem do cela, da bode vsak, ki trpi slično bolezni ter jame pití ta čaj, tudi izumitelja njegovega, gospoda Franja Wilhelma, poveličaval, kakor ga jaz. Odličnim poštovanjem

Grofica Budšin-Streitfeld, soprga podpolkovniku, na Dunaju, v Verinžkej glavnjej ulici.
(379—3)

Jedino pravi prireja
Franjo Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu.

Zavitek, razdeljen v 8 vzemkov, prirejen po zdravnika zapovedi, z navodom uporabi v raznih jezikih 1 gld., za kolek in povezavanje 10 kr.

Svarilo. Varovati se je nakupa ponarejanj ter naj zatorej vsak zahteva vedno le „Wilhelm“ antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj, ker so priredki, ki slujo samo pod imenom antiartritičnih antirevmatičnih kri čistilnih čajev, jedino ponarejeni ter jaz vedno svarim pred nakupovanjem tacih.

Da ugodim p. t. občinstvu, poslal sem in imajo pravi **Wilhelmov antiartritičen antirevmatičen kri čistilen čaj** tudi

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Mat. Fürst; **Borgo:** Josip Bettanini, lekarnar; Bruck na Muri: Albert Langer, lekarnar; **Bolcan:** Franjo Waldmüller, lekarnar; Bruneck: J. P. Mahl; **Belovár:** Rud. Scoboda, lekarnar; **Briksen:** Leonhard Staub, lekarnar; **Celje:** Baumbachova lekarna in Franjo Rauscher; **Cormons:** Hermes Codolini, lekarnar; **Celovec:** Karl Klemenčič; **Cortina:** A. Cambruzzi; **Deutsch-Landsberg:** Müller-jevi dediči; **Esek:** J. C. von Dienes, lekarnar; **Josip Pobetzyk**, lekarnar; **Fürstenfeld:** A. Schröckenfuss, lekarnar; **Frohnleiten:** V. Blumauer; **Friesach:** O. Russheim, lekarnar; **A. Aichinger**, lekarnar; **Feldbach:** Josip König, lekarnar; **Gorica:** A. Franzoni, lekarnar; **Gradec:** J. Burgleitner, lekarnar; **Guttaring:** S. Vatterl; **Grubisnopolje:** Josip Malich; **Gospic:** Valentin Vuček, lekarnar; **Grafendorf:** Josip Kaiser; **Hermagor:** Jos. M. Richter, lekarnar; **Hall (Tirolsko):** Leop. von Aichinger, lekarnar; **Judenburg:** F. Senekovitsch; **Innichen:** J. Staph, lekarnar; **Imst:** Vilj. Deutsch, lekarnar; **Ivanice:** Ed. Tollovič, lekarnar; **Karlovec:** J. Benič, lekarnar; **A. E. Kalkić**, lekarnar; **Kindberg:** J. Karinčič, lekarnar; **Kapfenberg:** Turner, lekarnar; **Knittelfeld:** Vilj. Vischner, lekarnar; **Kranj:** Karl Savnik, lekarnar; **Line:** Franjo pl. Erlach, lekarnar; **Leoben:** Ivan Peversky, lekarnar; **Maribor:** Alois Quandest; **Metlika:** Alfred Matter, lekarnar; **Mürzzuschlag:** Ivan Danjer, lekarnar; **Muran:** Jan Steyrer; **Mitrovica:** A. Kerstenovich; **Mals:** Ludwig Pöll, lekarnar; **Novo mesto:** Dom. Rizzoli, lekarnar; **Neumarkt (Štajersko):** Karl Maly, lekarnar; **Otočec:** Edo Tomay, lekarnar; **Poštajna:** Josip Kupferschmidt, lekarnar; **Peterwardein:** L. C. Junginger; **Pišnig:** Ivan Neusser, lekarnar; **Požega:** Ant. pl. Hegedüs, lekarnar; **Prassberg:** Ivan Tribuć; **Ptuj:** C. Girod, apoteker; **Rottenmann:** Franjo X. Hring, lekarnar; **Roveredo:** Richard Thales, lekarnar; **Samobor:** F. Schwarz, lekarnar; **Sebenico:** Peter Beres, lekarnar; **Slov. Biistroca:** Adam pl. Putkouski; **Slov. gradec:** G. Kordik, lekarnar; **Jos. Kaligartsch:** lekarnar; **Strassburg:** J. V. Corton; **St. Veit:** Julian Rippert; **Stainz:** Valentin Timouschek; **Sežan:** D. Joannovič-a sin; **Spiljet:** Venatio pl. Prazio, lekarnar; **Sehlanders:** B. Würstl, lekarnar; **Trst:** Jak. Seravallo, lekarnar; **Trient:** Ant. Santoni; **Trbiž:** Eugen Eberlin, lekarnar; **Vukovar:** A. Kraicovits, lekarnar; **Vinkovce:** Friederich Herzog, lekarnar; **Varaždin:** Dr. A. Halter, lekarnar; **Zagreb:** Sig. Mittlbach, lekarnar; **Senj:** Josip Accurti, lekarnar; **Zader:** N. Andrović, lekarnar; **Zlatar:** Ivan N. Pospisil, lekarnar.

Tujci.

28. marca:

Pri Slounu: Bartel iz Dunaja. — Hromade iz Celoveca. Löwy iz Dunaja.
Pri Mailét: Schorr, Essinger, Schreier, Hanover, Schweinburger, Grünwald iz Dunaja.

Adolf Eberl,
zaloga oljnatih barv, lakov
in firnežev,
v Ljubljani, (80—6)
na Marijinem trgu, poleg frančiskskega mosta.

Ti priznavajoči dopis so najboljši dokazi o izvrstnih učinkih

Wilhelmovega
snežniškega zeliščnega alopa.

Blagor. gosp. Franji Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchenu.

V Balinčah pri Lugošu, 16. februarja 1877.

Izvolite mi pripisati sè poštnim povzetjem 2 steklenici svojega slavnega Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa.

Bilježim se z vsem poštovanjem

Franjo Hesse, podniska tovarna.

V Kalternu, na južnem Tirolskem, 16. februarja 1877.

Vaše blagorodje!

Uže pred 6. leti sem še le 24 leten deželen strelec se hudo prehladił pri daljšej oroznej vaji ter si tako nakopal strašne bolečine v prsih.

Tiščalo me je v prsih, teško sem dihal in včasi bruhal kri z razno nesnago. To se je vsako leto ponavljalo osobito v jeseni ter spomladini in uže so zdravniki obupali nad mojim ozdravljenjem.

Kar mi v jeseni lanskega leta nasvetuje naš gospod sodniški zdravnik dr. Pupeček, da naj poskusim Vaše slavnoznani Wilhelmov snežniški zeliščni alop, povzél sem ga 10 steklenic in gledi čudo, posle ni jsem nikdar več bruhal krvi, nijsem nobeden dan preležal v postelji, in mogel sem si tudi zopet kaj zasluziti. Tudi me nij več tiščalo v prsih in sem lehko sôpel.

Nedavno sem moral zopet ves dan prebiti pod milim nebom, in me zatorej zopet tišči v prsih ter teško diham, bojim se dakle, da bi tudi utegnil bruhati kri in rad bi se temu uže v naprej izognil.

Usojam se z bog tega usrdno prositi Vaše blagorodje, ker imam neizmerno veliko zaupanje do Vašega Wilhelmovega snežniškega zeliščnega alopa in se od njega najgotovješje nadajam popolnega zdravja, da mi izvolite pripisati nekoliko steklenic tega zdravila.

Sé poštovanjem

Mih. Riccabona,

c. kr. deželnih strelcev-nadlovec-invalid.

Oni p. n. kupovalci, ki dobiti želé **pravi** moj izvrstni snežniški zeliščni alop, ki ga uže od leta 1855 napravljam, naj vselej jasno zahtevajo

Wilhelmov snežniški zeliščni alop.

Samo tedaj moj izdelek, ako je na steklenici ta moj pečat.

Kdor to zavarovalno marko ponaredi, bode kaznovan po zakonu.

Navod se pridoda vsejek steklenici.

Zapečatena originalna steklenica velja 1 gold. 25 kr. ter se more vselej sveža dobiti pri izdelatelju samem

Fr. Wilhelm, lekarnar v Neunkirchenu, Nižje Avstrijsko.

Povezavanje računamo z 20 kr.

Pravi Wilhelmov snežniški zeliščni alop se dobiva samo pri mojih gospodih jemalcih:

Ljubljana: Peter Lassnik:

Beljak: Ferd. Scholz, lekarnar; **Bolcan:** F. Waldmüller, lekarnar; **Borgo:** Jos. Bettanini, lekarnar; **Bruneck:** J. G. Mahl; **Briksen:** Leonhard Staub, lekarnar; **Celje:** Baumbachova lekarna in F. Rauscher; **Esek:** J. C. v. Dienes, lekarnar; **Frohnleiten:** Vincenc Blumauer; **Friesach:** Anton Aichinger, lekarnar; **Feldbach:** Jos. König, lekarnar; **Gradec:** Wend. Trnkoezy, lekarnar; **Gorica:** A. Franzoni, lekarnar; **Gospic:** Valentin Vuček, lekarnar; **Glin:** Anton Haulik, lekarnar; **Hall (Tirolsko):** Leop. v. Aichinger, lekarnar; **Innichen:** J. Staph, lekarnar; **Ivanice:** Ed. Tollovič, lekarnar; **Jaska:** Aleks. Heržič, lekarnar; **Celovec:** Karel Klemenčič; **Karlovec:** A. E. Katkić, lekarnar; **Koprivnica:** Max. Werli, lekarnar; **Kranj:** Karel Savnik, lekarnar; **Knittelfeld:** Wih. Vischner; **Kindberg:** J. S. Karinčič; **Line:** Franc v. Erlach, lekarnar; **Maribor:** Alejozij Kvandest; **Melan:** Wilhelm v. Pernwirth, lekarnar; **Mals:** Lad. Pöll, lekarnar; **Muran:** Jan. Steyrer; **Novo mesto:** Dom. Rizzoli, lekarnar; **Ptuj:** C. Girod, lekarnar; **Poštajna:** J. A. Kupferschmidt, lekarnar; **Peterwardein:** R. Deodatovi dediči; **Radgona:** Caesar E. Andrič, lekarnar; **Roveredo:** Richard Thales, lekarnar; **Slov. gradec:** G. Kordik, lekarnar; **Trbiž:** Eugen Eberlin, lekarnar; **Trst:** C. Zanetti, lekarnar; **Vukovar:** A. Kraiesovics, lekarnar; **Vinkovce:** Friederich Herzog, lekarnar; **Varaždin:** Dr. A. Halter, lekarnar; **Zagreb:** Sig. Mittlbach, lekarnar; **Zader:** N. Andrović, lekarnar.

Gospodje, ki želé prevzeti kako zalogo, naj se izvolijo obrniti do mene.

V Neunkirchenu poleg Dunaja (Nižje Avstrijsko).

Franjo Wilhelm, lekarnar.